

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ 6
Тернопільської області
Опис 1
Справа 218
Р-3567

Архів з бірому
Горьківського-Гербстамського округу ОЧУ

ПАПКА

для 218

паперів

Курський У. "Голомура", "Де більшовики
виведуть до соціалізму" (1948р.)

20 р.

Українські документи: 1948р.

Київські документи: 1

Київські документи: 20

Зберігання: пошито

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ 6
Тернопільської області
Р-3567 Опис 1 Справа 218

А.

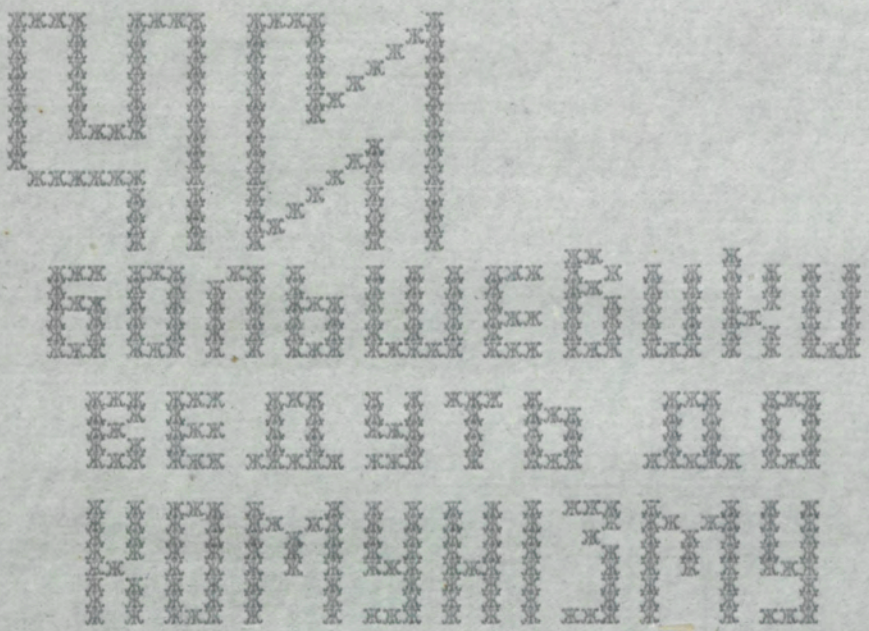
13

У.Кужіль

ЧИ БОЛЬШЕВИКИ
ВЕДУТЬ ДО КОМУНІЗМУ

2

У. К у ж і л ь

...у...
...
... БОЛЬШЕВИКИ ...
... ВЕДУТЬ ДО КОМУНІЗМУ? ...

Повоєнні часи у внутрішньому советському житті дістали офіційну назву: "періоду мирного будівництва". Їхній зміст визначає четверта сталінська п'ятирічка, що проходить під кличем "поступового переходу до комунізму". Це останнє визначення не нове. Ще друга советська конституція з 1936 р. стверджує завершення будівництва соціалістичного суспільства і поступовий перехід до комунізму, при якому ступінь задоволення потреб людини стає майже ідеальний, бо здійснюється за принципом: "від кожного по його здібностям, кожному по його потребах".

Тимчасом кожний советський громадянин, пробувши хочби тільки поверховно проаналізувати советське суспільно-політичне й економічне життя, зразу зауважить, що щось тут не до ладу. Советська дійсність покажеться йому немов би спотвореним відбиттям у кривому зеркалі того соціалістичного суспільства, якого елементи обґрунтували Маркс і Енгельс - основоположники "наукового" соціалізму. Переходячи поодинокі етапи розвитку большевицької держави, наглядно бачимо, що оті воєнні комунізми, нени, п'ятирічки - це не шлях до створення громадянам рівня життя, що відповідав би вищій суспільній формації - соціалізму, а виразний шлях Леніна-Сталіна і їхньої большевицької кліки до власної політичної мети - захопити необмежену владу, що перетворила б СРСР у матеріальну базу, звідки вони дістали б змогу реалізувати свої імперіялістичні плани: підкорення всього світу. Цієї мети вони справді досягли коштом знищення всяких політичних свобод советського громадянина, коштом закріпощеного в колгоспі селянина, перетвореного в робочу машину робітника, коштом безпросвітньої нужди всього населення і позбавлення його мож-

ливості вільного духовного розвитку. У результаті, створений стан в суспільно-економічній площині по 1936 р. з рівною міркою заборіханості можна назвати соціалізмом, як "радянську демократію" - демократією.

Для точного з'ясування собі рождбізностей між фактичним змістом соватського ладу і комуністичним суспільством, визначеним Марксом-Енгельсом, зберемо наймаркатиші елементи, що мають визначити це останнє. В першу чергу, за нового комуністичного ладу:

- 1/ зникає державна влада і норми примусу;
- 2/ свідомо і планово організіція продукції спрямовується на задоволення всіх потреб населення; з'являється економіка з метою задоволення потреб населення;
- 3/ нищиться всі види соціальної нерівності, нищиться експлуатація людини людиною;
- 4/ відкривається широке поле для гармонійного розвитку всіх можливостей, закладених в людині; відкривається широке поле для творчості;
- 5/ ведичезна продуктивність праці зводить необхідний робочий час до мінімуму, обов'язкова праця поступається перед творчою, що дає насолоду.

В моменту заіснування такої ситуації, каже Енгельс, коли "самі продукційні сили (людини і знаряддя виробництва - прим. наша) зі зростаючою силою прямують до фактичного признання їх характеру як суспільних продуктивних сил" ("Анти-Дюрінг", стор. 261), приходять пролетарська революція. Пролетаріят бере владу і силою цієї влади робить засоби виробництва власністю всього суспільства; нові підвалини кладуться під судову суспільно-політичного ладу. Немає більше капіталістичного визиску в формі забираання капіталістом продуктів праці робітника. Присвоєння набуває нового характеру. З одного боку, суспільство як цілість присвоює створені вартості як засоби для підтримання і поширення продукції, а з другого - заісновує пряме, індивідуальне присвоєння продуктів як засобів до життя і насолоди.

"Кожний продуцент, особисто, отримує дійсним представником усього суспільства, - переміна засобів продукції у суспільну власність. - буде її останньою, самостійною дією в ролі держави. Це вмішування у суспільне життя дедалі ставатиме зайвим, і вона стане відмирати. - в очікуванні на місце керування особами" - настане керування речами і продукційними процесами" (Бенгелс, "Анти-Дюрінг").

В новому соціалістичному суспільстві не буде місця і на класи, бо зникнуть передумови їхнього існування. Приватну власність замінить суспільна. Крім цього, доки праця займає весь або майже весь час переважної частини суспільства, до цього часу це суспільство ділитися на класи. Тільки працюючі мають змогу займатися загальними справами і рівночасно використовувати своє становище для експлуатації трудящих. При соціалізмі високий рівень продукції, висока продуктивність праці і планова організація продукції зведе до мінімуму час праці, забезпечить кожного необхідними засобами до життя і, тим самим, дасть змогу кожному віддаватися справам політики, культури й науки. Людина, звільнена від державного примусу (зникне керування особами), з планом продукції, направленим на задоволення її потреб, - остаточно відокремлюється від тваринного царства і з тваринних умов життя переходить дійсно в умови людські" ("Анти-Дюрінг"). Цей привабливий образ доповнимо такими словами Маркса: "Разом із зростаючим розвитком окремих осіб виступає і продукційні сили і всі джерела суспільного багатства поллються повним потоком; тоді це суспільство зможе написати на своєму знамені "від кожного по здібностям, кожному по потребі".

А тепер прийдеться до реалізації певних марксистських ідей і "наукових" положень у Союзі. Вся діяльність большевизької партії від часу Жовтневої революції, сперше на марксистському "вчевні", мала закласти міцні

підвалини для комунізму. По першому етапі со-
ціалістичної реконструкції нова конституція в
1936 р. фіксує, що намірено у виваженому
СССР вступив у нову смугу розвитку, смугу
завершення соціалістичного будівництва і посту-
пового переходу до комуністичного суспільства".
Суспільна соціалістична власність на засоби
виробництва утвердилася, переміг колективний
лад. Експлуатація людини людиною зникла. Ввесь
товарообіг зосередився в руках держави й ко-
операції. Насправді підсумки, зроблені в конституції,
були вправді стверджувати тільки одне, а саме,
державно-правна форма советського політич-
ного, економічного і т. д. ладів стала соціаліс-
тичною. Але чи сама форма могла переріжати
зміст советського життя? Вона зробила тільки
те, що советську систему можна радше назвати
державним капіталізмом, бо на підставі розгля-
ду дійсності стверджуємо, що експлуатацію людини
людиною цілковито замінила експлуатацію людини
державою.
Якщо ж ідеться про соціалістичний рівень
життя советського громадянина, то його передов-
сім ставлять під сумнів підсумки ХУІІІ-го з'їз-
ду партії в 1939 р.
"Тільки в тому випадку, коли ми переможемо
економічно (кількість продукції на душу насе-
лення — прим. наша) головні капіталістичні кра-
їни, ми можемо рахувати, що наша країна буде пов-
ністю насичена продуктами споживання, в нас бу-
де достаток продуктів і ми дістанемо можливість
зробити перехід від першої фази комунізму
до другої його фази" (звітна доповідь).
Яким же чином спроможна держава заповнити
вищий ступінь соціалістичний життєвий рівень
своїм громадянам, коли вона продукує на душу
населення менше, ніж капіталістична держава?
Але читаймо далі: "Немає жодної держави, яка
можливо для того (економічно переігнати з прим. наша)
спотрібні передусім бажання йти вперед і гото-
вість на жертви" (підкр. наше).

Отже заклик до готовості на жертви, і то на 22-му році існування робітничо-селянської держави, по завершенні соціалістичного будівництва! Офіційними советськими органами стверджено, що ми знаходимося "на грані соціалізму і комунізму, на шляху до другої фази нового суспільного ладу, що приходить на зміну капіталізму. Отже ж вже тепер повинні появлятися характерні комуністичні риси.

"В ході завершення побудови безкласового, соціалістичного суспільства постулово складаються передумови для досягнення вищого ступеня - комунізму" (Т. Ананєко, "Про поступовий перехід від соціалізму до комунізму", "Радянська Україна", 13.9.1946 р.).

Та саме встановлення державної власності на засоби продукції - це ще не доказ здійснення соціалістичної ідеї. Державна власність на продукційні сили не вирішує конфлікту (капіталістичних противоріч - як прим. наша), але вона вміщає в собі формальний засіб, спроможність його вирішення. Це вирішення може полягати тільки в тому, що способи продукції, присвоєння й обміну будуть повернені у відповідність зі суспільним характером засобів продукції" - викладає Енгельс в "Анти-Дюрінгу", стор. 263.

В цьому саме суть проблеми. Саме удержання засобів продукції - це тільки одна сторінка медалі, яка без рівночасного споживання, що відповідає соціалізму, провадить не далі, як до державного капіталізму. Отже, щоб відповісти задовільно на питання, чи більшовики ведуть до комунізму, нам треба здати собі справу з того, чи в Советському Союзі людина є трактована по соціалістичному і як продуцент, і як споживач. Якщо остаточною метою комуністичних ідей є створити матеріальні умови для повного розвитку людини, тоді перевірки здійснення чи нездійснення комуністичних принципів мусимо шукати не у формальних видах суспільно-державних інституцій, а в фактичному становищі працюючих, яке ім

дає соціалістична держава. В першу чергу пригляньмося до інструкції держави, втручення якої на кожному кроці, так боліче відчуває совєтська людина. Хоч марксизм призначував їй "відмирання" зараз по розвалі капіталізму, то більшовики визначають державу найважливішим фактором у соціалістичному будівництві.

"В розвитку нашої країни величезну роль виконує радянська держава. Вона є найважливішим знаряддям у побудові комунізму, в нашій країні" - пише Ананєв.

Не марксистське суспільство працюючих, а сталінська держава кладе підвалини новому ладові. Затримання при житті держави - це одна з лєнінських "самостійних розробок" марксизму, це одне з сталінських "приміювань" до Росії "наукового" комунізму. В його інтерпретації держава потрібна ще тепер соціалістичному суспільству з приводу капіталістичного оточення, яке загрожує існуванню ССРСР. Але насправді держава далеко перейшла визначені їй межі як оборонний чинник перед нападом з-зовні. Поширення функцій держави набрало таких розмірів, що викликало сумнів серед партійних сфер і заставило Сталіна оборонити конєчність широких державних концепцій. На XVIII-му партійному з'їзді Сталін визначив два етапи розвитку совєтської держави. Перший - від жовтневої революції до ліквідації внутрішніх капіталістичних елементів. В той час завданням держави було придушити опір повалених ворожих сил в середині краю; оборонити від нападу з-зовні, сповняти господарсько-організаторські і культурно-виховні функції. Другий етап по ліквідації капіталістичних елементів у державі з'явилось нове завдання - охорона соціалістичної власності; збереження внутрішнього захисту з-зовні; розвинулось - господарсько-організаторське і культурно-виховне; відпадо придушення ворожих елементів всередині. Згідно з таким теоретичним положенням Сталін вважає, що має право заявити:

ення "Наша армія, каральні органи і розвідка звер-
нуті проти зовнішніх ворогів" (ХУІІІ з'їзд);
• У цей часом советський громадянин відчуває на-
явність державної влади, в першу чергу, в її важ-
кій каральній руді. МВД - це міністерство з
найширшими прерогативами, з власними, окремими
військами; це міністерство, якому держава дору-
чила оте керування людьми, до за Енгельсом повин-
но було бути замінене - керування речами і про-
дукційними процесами. Не даром на кожному заво-
ді, в кожній інституції, в кожній найменшій клі-
тині господарського, культурного чи іншого сек-
тора суспільного життя всевладно царствує пред-
ставництво і держава в державі. І на шляху до
другої фразенової влади ми не зауважуємо нія-
ких ознак обіцяваного послаблення державного
примусу щодо людини. Навпаки, держава закріплює
всю свою всевласність. Вона вимагає від громадяно-
вства себе щораз нових зречень матеріального по-
рядку, а їх духовне життя піддає суворій контро-
лі. Людина - рядовий громадянин СРСР може вияв-
ляти свої творчі первні лише в єдиних державних
організаціях, лише по єдиному державному плані,
єдиноко згідно з державною думкою, єдиноко згід-
но з державною розв'язкою даного питання. В Со-
ветському Союзі єдинокими людьми, євобідними в
частовищому енгельсівському розумінні залишилися
єдинокими тільки кліка найвищих большевицьких верховодів,
єдинокими в політбюро партії. Вони, вважаючи дер-
жаву своїм знаряддям, використовуючи наявні фі-
зичні можливості державних реакцій, піддали ко-
жну сторінку суспільного і приватного життя
єдиноким громадянинів державному примусові
єдиноким державній контролі. Різд державних компетен-
цій і функцій (якщо йдеться про внутрішнє життя,
єдиноким відношенням до капіталістичного оточення)
єдиноким не йде в напрямку марксістського відмиран-
ня, а, навпаки, в напрямку тоталітарного всевладдя.
єдиноким Іще байдужерякою теорією ми підходили б до
єдиноким оцінки большевицької держави. Чи за визначенням
єдиноким "наукового" соціалізму Маркса, чи за "приміненою"
єдиноким до Росії теорією Леніна, чи, врешті, за "діалектич-

"одно розвиненою" для сучасності теорією Сталіна, ні (взякому разі) "державна влада в СРСР не повення призначеної їй ролі. Від моменту приходу більшовицької партії до влади ні сьогодні не перестававодіяти державний примус. Навпаки, він постійно збільшувався. Партія не відвела суспільним чинникам ніякої ролі в советському житті. Навпаки, вона цілковито охопила його виключно державним апаратом. За період соціалістичного будівництва до 1936 р. більшовицькі послугувалися державою, як апаратом насилья і знищення не тільки щодо повалених капіталістичних елементів, а й до всього населення без винятку. Таку саму функцію насильного придушення і огноблення сповняє держава більшовиків і до сьогодні. Почесне завдання советських збройних сил - боронити годинко соціалістичне суспільство перед нападом капіталістичного оточення - більшовицька кліка підмінила завданням - вести імперіалістичні війни і загарбувати чужі національні території. Врешті, не могла і не може советська держава виконувати організаторсько-виховних функцій. Являючи собою зряддя насильства в руках більшовицької упривілейованої класи щодо народніх мас, вона виявила себе від самого початку своєї існування як протинародна влада. Не користуючись довір'ям мас і протиставлена їм, вона не могла і не може виступати в ролі їхнього організатора і виховника.

Друге ствердження конституції з 1936 р. каже, що зникла експлуатація людини людиною. Але чи справді советська людина звільнилася від економічного визиску? Чи ніхто не забирає в неї одо-даркової праці, а то й багатобільше? Чи праця стала легшою, а винагорода кращою? Зовсім навпаки. Вона попала в куди важчу залежність від нового експлуататора - горетки партійних більшовицьких вельмож, що утотожнила себе з державою. Залежність та тим більша, що не існує від неї втечі до другого підприємця або оборони шляхом страйку. Працедавець залишився тільки "одиноким" і "одиноким" він диктує умови праці і установ-

11

...де життєвий рівень працюючого. За своєю девізу він прийняв слова: змост змост змост змост змост "Суворий контроль над мірою праці і мірою споживання" (Ананенко). Суворий контроль над мірою споживання зразу чітко характеризує відношення того працедавця до своїх найманих працівників, бо які ж тут можуть заіснувати перерости в індивідуальному споживанні. Советська система не дає змоги нагромаджувати приватного капіталу, бо цілковито забирає додаткову працю незмника і людина споживає тільки те, що дістає від держави за свою особисту працю. Зрештою, советська господарська політика аж надто виразно пояснює наведені вище слова кляча в тому сенсі, що держава свідомо і планово встановлює високу міру праці і низьку міру споживання. Таким чином, ССРСР, використовуючи своїх громадян як продуцентів і, нехтуючи як споживачів створює замість капіталістичної індивідуальної експлуатації - експлуатацію людини державою. В ССРСР заісновує новий поділ на класи. Зникли, що правда, класи за капіталістичним критерієм індивідуального посідання на засоби виробництва, та виринули за іншим принципом - принципом влади. Ті, які утотожнилися з державою, що з'єднала в своїх руках повноту політичної влади і рівночасно всю економіку країни, набувають, експлуатують і мають права; другі, фактично, безправні, тільки працюють. Отже, всупереч марксистському подохенні, що "нищать" всі види соціальної нерівності", при большевицькому соціаліамі суспільство розділилося на дві основні класи: пануючих-експлуататорів і працюючих-експлуатованих. На тих перших складаються большевицькі вельможі й їхній подвійний апарат гайдуків: один це советський адміністративно-господарський апарат, другий - це партійні кадри, які мають право й обов'язок наганяти одних і других. Класа сталінських гайдуків черпає користі зі свого командного становища і згідно з бажанням Кремля витискає останні сили з працюючих. На ній то тримається

Сталіно і за її допомогою виконує і перевиконує свої п'ятирічки. Решта громадян стала звичайною робочою твариною, якій дають лише стільки, скільки вона потребує, щоб не згинути. Вона прикована законом до варштату праці, і її можна, як тварину, перивести туди, куди це потрібна урал чи на Сибір. Про це сказав виразно Жданов у 29. річницю жовтневої революції, коли загалував про не-одстачу робочої сили на Сибірі, говорячи, що її треба буде усунути шляхом "договорів заводів з колгоспами". Суть цих "договорів" знають найкраще і відчували самі колгоспники.

Незавидне становище працюючої класи ми скористаємо ще на основі четвертої п'ятирічки. Кожен державний господарський план у соціалістичній державі має являти собою "свідому і планову організацію продукції, спрямовану на задоволення всіх потреб населення". Власне під цим кутом приглянемося до останньої сталінської п'ятирічки і не яке місце займає у ній громадянин-споживач і держава зі своїми інтересами й імперіалістичними планами. Провідна ідея, що стала основою планування, - це нова війна. Хоч Воєнне-економічний у своєму докладі визначив т. зв. обороздатність країни воєно на четвертому місці завдань п'ятирічки, то аналіз цифр говорить дось інше. Першочергова відбудова важкої промисловості і залізничного транспорту говорять насаме про війну, а не про мир, бо вони якраз найважливіші для ведення війни. Випуск чорного металу має перевищити з кінцем п'ятирічки довоєнний рівень на 35%, вугілля - на 51%, електроенергії - на 70%, машинобудування - аж на 100%, а затеє предмети споживання, яких саме найбільше не достає в советському громадянстві, мають ледве прийти до довоєнного рівня. Якщо валова продукція важкої промисловості має перевищити довоєнний рівень на 48%, і тимом того, що саме вона зазнала підчас війни найбільших знижень, то продукція предметів широкого вжитку та продовольства має досягнути тільки довоєнного рівня. Отже, всі сили вкладають на розбудову нових засобів знищен-

ня для дальших підбоїв світу, а советського громадянина залишають і далі на голодному пайкові без усіх тих найпримітивніших споживчих днів, без яких у світі не обходиться людина. Коли сьогодні в кожній іншій державі воєнна промисловість перебудовується на промисловість мирного часу, коли випускається багато більше предметів споживання, ніж перед війною, - не дивлячись на недостатки, які заіснували під час війни, СРСР і далі будує танки, продукує отруйні гази, шю мундири, чоботи тільки для армії і для неї нагромаджує велитєнські збіжєві резерви. Остаточно споживачеві з п'ятирічного плану дістається кілька загальних днів (які до речі нічого не говорять про кількість споживання на душу населення) і багато обіцянок, якось: "підвищити", "запевнити" і т. д., завжди, очевидно, в майбутньому часі. Большевики, зрештою, й не бодуже приховують цей односторонній характер державних господарських планів (від першої до четвертої п'ятирічки). Маємо ствердження Сталіна на передвиборчих зборах у Москві 9.2.1946 р., що большевики почали від важкої індустрії, а де-ривночасно означало відсуєнення легкої на задній план. Всі матеріальні можливості, витягнені з індустріалізації і колективізації, пішли на дальшу важку індустрію, на розгорнення воєнного виробництва і постачання Червоної Армії необхідного озброєння: "Всім відомо, що фронт не тільки не відчував будьякої недостачі в продовольстві й обмундируванні, а й навіть мав при собі необхідні резерви". Але чому ж, запитав працюючий, четверта п'ятирічка, планована після переможної війни, знову спрямована на підготовку до нової війни і коли ж, остаточно прийде п'ятирічка, що на першому місці поставить своїм завданням задовольнити його необхідні потреби? Бо навіть та кількість предметів широкого вжитку і продовольства, яку дає державна продукція, не доходить до рук працюючих. У звідомленнях "держплану СРСР" не

знайдеться перевиконання плану по доставі предметів споживання громадянині. По шумних цифрах і процентах перевиконання в ділянці важкої індустрії читаємо, що при товарообороті було продано продовольчих товарів на 15% більше, ніж в 1945 р., а промтоварів на 85%. Чи можна це назвати якимсьбуть осягом або виявом піклування про споживача, коли 1945 р. був катастрофальним для нього у тому відношенні. Заклики "Правди" з 6.1.1947 р., що "боротьби з культурною советською торгівлю повинна стати наділом не тільки комуністів, що працюють в торговельному апараті, а з усіх місцевих партійних організацій", зайвий раз дискредитують ствердження конституції з 1936 р. про закріплення радянської торгівлі. Це, знову, тільки ознаки одержавлення однієї з ділянок "економічного життя без виконання її соціалістичним змістом і ця кампанія по 11-ох роках переходу товарообороту в руки держави й кооперації свідчить тільки ж про крах советських інституцій. Озрешкою, оте ніби намагання поправити ситуацію на цьому відтинку являє собою спробу перекинути відповідальність за недостатнє задоволення потреб населення на працівників советської торгівлі. Властивим винником тут держава, що більшину частину продовольства і промтоварів забирає (на взір капіталіста) для своїх потреб (військові магазини, передвиборча шпешниця на французам і т.д.), а незначну кількість тільки суспільно виторених вартостей віддає до суспільного розподілу.

Держава, як знаряддя сталінської кліки добирає в своєму громадянині ще одну цінну прикмету, крім його здібності продукувати. Вона добирає в ньому оте "мудове джерело накоплення", так потрібного їй капіталу для ведення імперіалістичних війн, для закордонної пропандивної акції, для фінансування світових воєнних "пролетарських" революцій і т.д. Пострах споживача при капіталізмі "монополія" простягається в Советському Союзі на

9

всі товари споживання. Який грабіж населення проводить совєтська держава, використовуючи свою позицію безконкурентного продавця покаже такий приклад. В 1946 р. 1 кг цукру в державній крамниці коштував 50 крб., значить 100-кг - 5 тисяч крб. Кошти власної продукції виносили в цукроварні стокішлькадесять крб. Отже, норма заску "соціалістичної" держави, видерта у своїх громадян, доходить до висоти, якої не знає ні один трест у найбільше капіталістичній державі. Яким же шляхом досягають цього? Цілком просто. На низькі кошти власної продукції складається: 1/ майже безплатна праця робітників; 2/ майже безплатний сирівець (контингентові ціни), тобто ідентичні передумови, які спонукали капіталістів укладати капітали в колоніях для їхньої вищої рентабельності. З другого боку, большевицька держава нічим не зв'язана в установленні роздрібних державних цін, бо споживач і так не має іншого джерела закупу і способу оборони перед цією формою визиску. Про безмадашність держави на цьому відтинку хоч би це повідомлення держплану ССРС з 21.1.1947 р. про перехід до нових державних роздрібних цін на продовольчі товари, на основі яких згодом буде скасована карткова система. Очевидно, не було ніяких додаткових пояснень, що цей перехід німов у бік підвищення цін, часто більше як на 100%, а робіцяне знесення карткової системи не здійснимо. Різниця між коштами власними продукції і роздрібними державними цінами при кожному іншому продукті характеризує державу большевиків як найбільш лихварського купця і типового капіталістичного монополіста.

Є фактом, що в ССРС немає безробіття. Серед людей, приналежних до експлуатованої класи, немає безробітних. Це сталося можливо тому, що сталінські вельможі примусили терором всіх працювати за дуже низьку зарплату. Отже ж те, що немає безробіття, цілком не означає, що зарплата робітника вистарчає на його прожиток. І ми маємо в державі, де брак безробіття, такий образ: всі пра-

ють, але мало хто може вижити із своєї праці. Низький рівень зарплати дає державі нове "джерело накоплення", але в парі з тим змушує працюючих виробляти по 3-3^{1/2} норми, працювати на 3-3^{1/2} станки або, по ділоденній майже безплатній праці для держави в артілі або іншій совєтській інституції думати потім про прожиток для себе і родини. Однак, на голодних паїках не закінчується експлуатація працюючих державою. При кожній нагоді приходять яканебудь нова обдрачка для молоха-держави. То з нагоди виборів здають зерно "понад план", то знову у величезну "патріотичну" запалі селяни відмічують кроковини жовтня, здаючи хліб державі, то зі своїх особистих засобів поповнюють зернові фонди колгоспів і т. д. і т. д. Фіноргани ССРСР проводять між собою соцзмагання, що чим швидше, чим більше витиснути від населення "добровільні" державні позики, збірки на прерізного роду фонди безперерійно наповняють державну бочку без дна. І цікаво, що навіть свято робітників 1-ше травня проходить під кличем збільшення зарплати робітника. Держава з цієї нагоди нічого не призначає робітникам, а навпаки - робітники у своє свято дають державі понад планову безплатну працю й ухвалюють нові датки? Очевидно, це замість того вже ікні гайдуки і директори заводів, парторганізація заводу або уповноважені мвд. і т. д. замість того виводять з підприємств і т. д.

Підсумовуючи зіставлені факти, ми спитаємо: в якій мірі в ССРСР здійснюються марксове твердження, що при новому ладі "свідома і планова організація продукції спрямовується на задоволення всіх потреб населення"? Большевицька партія дозволила собі на деяке "посунення вперед" марксизму. Згідно з яким у совєтській державі "свідома і планова організація продукції" спрямовується на задоволення всіх потреб большевицьких вельмож. В парі з цим мусіло зацілеснувати не знищення, а створення нової соціальної нерівності, бо горотка упривілежованих вступила на шлях експлуатації народних мас.

В такому зіставленні гіркий сміх викликає ствердження, що при большевицькому соціалізмі "кожний продуцент особисто отримує після відрахування у точності все, що він дає суспільству". Коли за капіталізму додаткова праця робітника нагороджувала капіталістові капітал і тим уможливила йому реалізувати його власні, чужі робітникам економічні цілі, то за большевицького соціалізму додаткова праця робітника йде на "накоплення", що уможливило партійній кліці реалізувати також свої власні, чужі советським громадянам політичні цілі.

Конституція з 1936 р. говорить також про "перемогу" колгоспного ладу на селі, як в організації сільського виробництва, так і в свідомості селян. Але вже три роки пізніше показалося, що це була тільки голословна декларація. Постанова ЦК вкп/б/ і рнк СРСР з 27.5.1939 р. ствердила, що "присадибне господарство втрачає характер підсобного господарства і перетворюється іноді в основне джерело доходу колгоспника". Така тенденція означає тільки одне: тяжіння до індивідуального господарювання, як більшого доходу. З цього виходить, що праця навіть на такому малому клаптикові землі, який являє собою присадибна земля, забезпечує селянинові кращі можливості прожитку, ніж праця в советському колгоспі. Вслід за постановою вийшло затиснення режиму на селі, придушено протиколгоспні явища і знову советський уряд міг проголосити про нову "перемогу" колгоспної системи. Однак, сім років пізніше виявилосся, що невдоволення колгоспами зросло на селі і заставило признатися до програної на цьому відтинку. Постанова ради міністрів СРСР і ЦК вкп/б/ з 19.9.1946 р. могла тільки констатувати жахливий стан колгоспної системи. Факти відходу селян з колгоспу на присадибні землі множилися з кожним роком війни (користаючи із зменшення натиску уряду) і доходили до справді значних розмірів. Ось тільки декілька фактів. "Партийная жизнь" з IX.1946 р. подає, що на 1,075 колгоспів Володимирської області ревібрали на присадибну

землю 8,392 га. Колгоспники всі увагу присвячували своєму приватному господарству, занебуючи щораз більше колгоспне. Т журнал сумно констатує: "Як тільки слабне охорона соціалістичної власності, так колгоспники пробують побільшити присадибні участки за рахунок суспільної землі". Дімаємо на повище явище тільки одне вяснення: як тільки слабне державний терор, селянство відходить від накиненої йому системою системи. Чому ж таке ставлення до колгоспного ладу, який диспонує технічними перевагами і має піднести селянина до вищого ступня суспільного життя? Відповідь буде така сама, як в питанні про кожний інший сектор совєтського життя. Бо, крім переходу землі на власність держави, майже ніякі соціалістичні елементи не ввійшли в зміст теперішнього совєтського життя. За статутом сільськогосподарської артілі державна переходить у вічне, безплатне користування колгоспу, найвищим органом управління якого являють собою загальні збори. Отже, будучи за статутом кооперативною організацією, колгоспові належить право внутрішнього самоврядування і такого організування виробництва, щоб задовольнити своїм членам щораз кращі життєві умови. Тимчасом, чим стало колгоспне господарство за большевицького соціалізму? Держава большевиків викривила ідею колективізму і перемінила колгосп на своє основне "джерело накоплення", а адміністративно-партійний апарат гайдуків вважає колгосп своєю дійовою коровою, з якої тягне матеріяльні залоби для підвищення свого життєвого рівня. Совєтський колгосп неможливо з точністю визначити як державне підприємство. Ціле виробничє життя колгоспу побудоване згідно з державним планом, розробленим до дрібниць. При розподілі зібраних плодів, тваринництва і грошевих прибутків перше місце займає держава і державні інституції, як мтс, страхові товариства і т. д. Насамперед колгосп зобов'язаний виповнити поставки державі, повернення насінних позик, натуроплату мтс, обділити всякого роду фонди (більш чи менш "добровільні"); крім цього

11

приходить продаж продуктів державі, а шойно з решток загальні збори, чи як властиво практикується, управління колгоспу виплачує трудовні. Цієї ~~журналістичні~~ черговості дотримуються надали-
~~ж~~ чайно суворо. Кожного літа появляються зві- домлення про те, що там то і там притягнуто до відповідальності управління колгоспу, бо воно ви- дало на рахунок заплати за трудовні пайки зерна виголоднілим колгоспникам ще перед закінченням поставок державі. Виходить дивне явище: той, що продукує продовольство, останнім дістає свою частку на особисте прохарчування. При цьому та частка, як правило, не дорівнюється споживчим потребам селянина, а при засухах чи зменшеному зборі, викликаних незалежними від колгоспників причинами, весь тягар перекидається на колгосп- не село. Хоч, за офіційними даними, посуха 1946 р. була більшою, ніж у 1921 р., а проте кількість то- варового зерна в 1946 р. перевищала таку ж в 1945 р. Як же це сталося? Дуже проста: валовий збір сільського господарства перемінився майже повністю в товарове зерно, і колгоспне село по- мандрувало шукати зерна в західні області, де це, на їх щастя, не "переміг" колгоспний лад. Наслід- ки посухи 1946 р. держава переложила в цілості на селянство. В "соціалістичній" державі ми має- мо образ, якого не стрічали і не стрічаємо на- віть ні в якій капіталістичній країні. Кожний капіталіст забирає, згідно з теорією Маркса, до- даткову працю робітника, але муєть виплатити йо- му рівновартість за ті випрацьовані години, що мають уможливити йому прожиток. Тим часом совет- ська держава забирає не тільки додаткову працю експлуатованого селянина, а й майже всі вартості, ним продукovanі, і на долю колгоспника приходять нерідко 300 грамів зерна на трудовень.

Бачучи повне нехтування колгоспних принципів з боку держави, партійні і радянські працівники надухивають своїм становищем для матеріального використання колгоспного господарства. Це свідчить, з одного боку, про надзвичайну низьку соціалістичну свідомість у тих працівників, а з

другого - про те, що держава тримає їх на такому
- господарному пайкові, що вони кидаються шукати додат-
кових продуктів, щоб поправити/хай і не законно/
- неволя життя в умови. Постанова з 19. IX. 1946 р.
наводить ряд фактів, що свідчать про розорення колгоспного ста-
- оду, як внаслідок вилучення колгоспної власності, непра-
- вильне витрачання трудових через призначуван-
- ня величезного апарату бюрократичного для
- "догляду", "варгляду" у "контролі", "перевірки" і т.
- д. місцеві працівники забирають колгоспні поля
- на присадибні господарства, бо советська торгів-
- ля не доставляє їм потрібних продуктів. Счевид-
- но, щоб довільно розпоряджатися у колгоспі, пар-
- тійно-радянський апарат спроваджує до нуля демо-
- кратичне самоврядування колгоспу, назначаючи на
- голову свого ставленика, не скликаючи загаль-
- них зборів по кілька років. "Партиная жизнь" з
- 19. IX. 1946 р. так підсумовує практику райкомів
- щодо колгоспів: "На зібраннях кажуть почуватися
- їм господарями, а в дійсності ніхто не залишає
- на боці; все розглянувають зверху, відпихаючи від
- колгоспників від керування їх господарством; го-
- лову колгоспу дуже часто назначає район: 1. 557
- колгоспам Володимирської області радянські уста-
- нови були винні 13 млн. крб."
- Здавалося б, що більшовицька партія, занепоко-
- ена захвлюваним станом на колгоспному відтинкові,
- взялася поправляти ситуацію, і цим результатом
- намагання мали бути постанови ради міністрів і
- ЦК ВКП(б). Там же в підключенні про селян тут діло;
- вартому, щоб усе вини за брак продовольства, за
- ть колгоспну нужду перекинути на "безвідповідальні"
- партійні і радянські ниси, що "викривляють" пра-
- вильну колгоспну політику партії і уряду. Держ-
- авна більшовицька система залишається при то-
- му незмінно досконалою, а сама верхівка більшовиць-
- кої партії ні в чому не винна. Їх не вільно
- критикувати і ставити під сумнів. Не ділі дер-
- жавні більшовицькі не зробила нічого, щоб допомогти
- голодуючим селянським масам. Навпаки, вона не
- дозволяє колгоспі тільки джерело продуктів.
- "Могутня сила колгоспного ладу виявилась у про-

веденні хлібозаготівок... Велику перевагу побі-
ду одержали совецькі продуценти бавовни-вони
перевиконали план, здачі бавовни"/"Правда", 1.1.
1947 р./"Колгоспниками мусить керувати партія,
щоб видобути хлібозаготівки"/"Партійна жизнь",
IX. 1946 р./"Колгоспники мусить керувати партія"
Такий то стан фактичний, при якому "могутня сила
колгоспного ладу" виявляється в зростаючій кі-
лькості хліба збираного
у колгоспів, а не розділюваного вічно голодному
совецькому громадяниніві. Советський соціалізм
відіорав у селянина навіть те, що він дав мав за
капіталізму. Він позбавив його варстату праці,
позбавив можливости поліпшувати свої життєві
умови, а в заміну обдарував цього селянина ста-
тумом сільськогосподарської артілі і під його
прикриттям веде безжалісну експлуатацію. Чи мож-
ли не найбільше змін очікували для себе по пере-
мозі пролетарської революції робітники. З чинни-
ка без усякого значення в капіталістичній про-
мисловості/крім давання своєї сили/вони мали
піднятися до ролі творця соціалістичного вироб-
ництва; з позицій робочої машини-до планування,
організування і контролі. Між державою-власником
засобів виробництва і робітниками не мало зали-
шатися місця на антагонізм, подібний антагонізму
ві між робітником і капіталізмом. Тим часом, ще за
ленінських часів ми бачили, як поступово робіт-
ництво, представлене профспівками, відтіснялося з
перших позицій у промисловості і користується "держав-
них, господарських апаратів, керованих партією,
Сьогоднішній стан, тобто питому вагу робітництва
і сталінського апарату гайдуків у промисловому
виробництві, характеризує без ніяких сумнівів ХУ-
та партійна конференція: «Відомо, що господарські успіхи, їхня сталість
і тривалість, діловитість і повністія/підкр. наше/
залежать від успіхів партійно-організаційної і
партійно-політичної роботи», «Важко відстоювати
Це означає нічого іншого, як тільки те, що в
промисловому виробництві знову стоять напроти
себе пануючий, організовуючий чинник-державна-

капіталістичні зі своїм адміністративно-партийним апаратом і виконуюча, робоча сила-робітники. Такі життєві умови, псевдосоціалістична організація промислового виробництва й явне "експлуататорське" відношення більшовиків до працюючих не можуть виробити соціалістичної свідомості у робітників. Рівночасно, працюючи на заводі не дає їм таких матеріальних користей, що забезпечили б культурний рівень життя. Обидві ці причини все викликають у робітника брак зацікавлення, до праці і брак зусиль підвищити свою продуктивність. Він не бачить зrealізованих у "соціалістичній" державі кличів революційного робітництва в його боротьбі з капіталізмом, як от: робітничий контроль над виробництвом; свобода об'єднання у вільних робітничих організаціях; можливість організованого обстоювання своїх прав і т. д. Типова робітнича організація-профспілка що її історичним завданням з'являлося цікування про матеріальне і культурне життя робітника, та профспілка, що в історії боротьби пролетаріату за повалення капіталізму відіграла таку важливу і почесну роль, стає з нарядом державного звитиску на робітництво. Профспілка належить сьогодні до категорії тих державних організацій, в яких може виявлятися робітниче життя, очевидно, цілковито режисероване державою. То ж не диво, коли XV-ий пленум вчора з 4. У. 1947 р. приймає, що однією з основних завдань "Боротьба за практичне здійснення нового п'ятирічного плану-найважливіше завдання професійних спілок" /підкр. наше/ згідно з наступним змістом цієї діяльності, згідно з постановами того ж пленуму, приходять завдання підвищити продуктивність праці на 36-40% а щойно на сірому кінці загальнікові націнки про поліпшення умов життя, і цікаве, що при реалізації цих постанов профспілки дообиваються в тяжкій індустрії виконання плану на сто і більше процентів, а по виконанні ж планів робітничого житлового будівництва задовольняються цифрами 37%, 45% і т. д. ("Правда" з 12. I. 1947 р.)

Чим це займається профспілка? Постановою президії вприс з 4.5.1947 р. закликаються всі профспілкові організації взяти активну участь у стяганні "добровільної" державної позики; "пропонується" всім членам передплатити її в розмірі 3-4-тижневого заробітку. Це все визначає профспілку як державну інституцію, що стоїть на послугах державі і виконує доручені їй завдання, а найчастіше зовсім не зв'язані з інтересами робітництва.

Взагалі ціла організація виробничих відносин відзеркалює державні інтереси і не повстала як вираз тенденцій робітничого середовища. Соцзмагання, стахановщина не набрала закраски розбудженої творчості робітника, не відзеркалили його зацікавленості до "соціалістичного будівництва". Надзвичайно високе перевиконання норм стахановцем проходить при спеціальній режисерії. Адміністративний апарат створює такому вибранцеві винятково сприятливі умови, подібні у певному відношенні до умов спортсмен-рекордиста на спортовому майдані. Таким чином устанавлюють рекорди видобутку вугілля при наявності прецизних машин й ідеальних умов, яких не має пересічний шахтар. Крім поодиноких рекордистів на всесоюзну мірку, виробляють запланований процент "менших" стахановців на кожному заводі. Згодом оці всі лукічови, рахманіни, всі премійовані, відзначені і т.д. переводяться в опору держави в промисловому виробництві, а їх більше чи менше дійсні й реальні досягнення стають бізнесом для витискування з робітника видкої продуктивності. Стахановці - упривілейована горстка на тлі сірої маси робітництва, яка нагадує робітничу аристократію при капіталізмі.

Зіставмо "осяги" советських робітників із становищем робітництва в якійнебудь капіталістичній державі. Там робітник стоїть в обличчі буржуазії як організована сила. Робітничі профспілки з досвідом, набутим у довгих роках борються, примушують буржуазію йти на дораз нові поступки робітництву. Колективні договори заставляють підприємця дотримуватися визначеної заробіт-

ної плати, умов праці, соціального забезпечення і т. д. Кожне зазіхання на виборені робітничі права зустрічає зорганізоване робітництво Готевим до відпору. За советського соціалізму робітник стоїть в обличчі большевицьких вельмож сам один. Светську профспілку зорганізували самі вельможі для "виховання в душі комунізму" робітника, мовляв, в робітничій державі немає проти кого захищати працюючого. Колективні договори являють собою односторонній акт, що заставляє в першу чергу робітника виконати, а найчастіше перевиконати державний план. Кожки в установ-люванні висоти зарплат, умов праці, соціального забезпечення і т. д. панує ніким і нічим необмежена воля держави-підприємця. В такому разі, чи в становищі советських робітників "складається поступова пердумова для досягнення вишого ступня-комунізму." У Зовсім навпаки. Советські робітники не мають навіть цих прав, що їх відвоювали собі в буржуазії їхні товариші в капіталістичних країнах. Вони поступово втратили й те, здобуте в перші роки по жовтневій революції.

Чи можна дивуватися тепер, що між большевицькою верхівкою, що керує державою і народними масами, повстало глибоке протиріччя і що воно проявляється у ділководному бракові соціалістичної свідомості, в явному добачуванні від в державній владі влади чужої, насильної, експлуаторської і в одвертій ворожості до неї. До цього, порівняння з закордоном, уможливлене советським громадянам походом Червоної Армії на Захід, відбулося фатально на т. зв. соціалістичній свідомості й основно підважило віру советського суспільства в СССР як державу "здійсненого соціалізму". Це мусіли признати й самі большевики. З самого верху почався наступ на "безвідейність" советського громадянина. Прийшли постанови цк вкп/б/ про поліпшення внутрі партійної роботи. Зроблено натиск на вивчення марксизму-ленінізму, на кращий підбір парткадрів. У журналах появилася цикл статей про вкп/б, і її статут. Пролунали ключі: "Вище рівень ідеологічної роботи. Заря

14

партійну дисципліну. Держава понад усе".
Повну бездіяльність совєтського громадянина і члена партії помічається особливо в господарській роботі. Міністерство державного контролю раз-у-раз розкриває зловживання, крадіж, обдурювання держави. Все це випадки загальні. Надзвичайно маркантно виявляється брак розуміння для "соціалістичної" держави і більшовицької колгоспної системи серед колгоспників. Помимо халцливого натиску на совєтське сільське господарство, в кожному числі совєтської преси можна вичитати про "недоліки" в колгоспах. Мало що не кожного місяця з'єддає, як кн/б/у і як всіх інших республік, щоб відмітити, що веснооранка йде погано, сінозбирання незадовільно, збирання врожаю проходить неприпустимо, плани хлібоздачі постійно зриваються і т. д. Нпр., Хрудов і його гайдуки постійно нарікають, що колгоспники виходять на роботу, коротко працюють, працюють невидатно, не двють корів до оранки, не виконують планів і т. д. і т. д. з преси. У зв'язку з цим не краще обстоїть справа і в промисловому виробництві. Тут треба спеціальних методів, щоб "запалити" працюючих до праці над розбудовою їхньої "рідної" пролетарської країни. По-перше, господарники, яких випадково не дуже міцно тиснуть згори, зовсім не турбуються заводом, не виявляють особистого зацікавлення до праці заводу і завод погано працює. Бо праця в ССР ні як не стала почесним обов'язком, а навпаки, є каторжним трудом. Як тільки не чути багача погонича відразу праця стає. По-друге, керівники цілого ряду заводів, колгоспів, радгоспів виконують плани так, що обдурюють державу, що гоняться за цифровими показниками, за преміями, а про якість роботи зовсім не дбають. От, нпр., мтс-и України перевиконали плани 1946 р., але тільки по цифрах, бо по якості робота була дуже погана; галантерейна фабрика в Одесі виконує норми на 132%, але товари низькоякісні. При децентралізованому виробництві частин до тракторів виробляється легші речі, коштом важчих і так перевикону-

ється плани; на виробничих шахтах стараються працювати за методом Лужічова, але при тому подають роботу трьох людей за одного і т.д.

В результаті ми бачимо, що

- 1/ Несоціалістичне ставлення до праці,
- 2/ несоціалістичне ставлення до соціалістичної власності і влади, отримані в результаті
- 3/ принцип - державі якнайменше, собі якнайбільше.

Вони вляються не прикметами зв'язаними з життям капіталізму, а дораз більше загальними і міцнішими характеристичними позначками советського громадянина, що йде "до комунізму". Тільки притаювання большевицькій ментальності заоріханість помогла відважитися назвати сучасний стан в ССР завершеною побудови соціалізму. Тимчасом життя кожного советського громадянина (виключаючи членів большевицької кліки) виявляється у двох формах, з яких ні одну не можна прирівняти невідповідно прирівняти до соціалізму. Перша - це офіційне советське життя, суворо нормоване державою, призначене виключно для держави. Тоді то советська людина є цілковито використовуваною державою на користь правлячої верхівки. Советська людина працює тоді майже безплатно на заводі, в лікарні, школі, крамниці і т.д. Вона продукує у культурно-наукових інституціях та державне замовлення літературні твори, наукові праці, твори мистецтва і т.д. зі згорі визначеним змістом. Вона приймає участь у мітингах, зборах, виборах, нарадах, парадах і т.д. зі згорі визначеним державою завданням виявити своє довіря і апробату большевицьким верховедам. В тому офіційному советському житті існує вона - советська людина тільки для цього, щоб уможливити большевицьким вельможам їхня упривілейоване життя, їхні плани, їхні експерименти.

Рівночасно по панцизній праці для держави, советське суспільство змушене подімати і про себе, воно видукає нові джерела прибутків, щоб уможливити свій прожиток. Такими джерелами

являються в першу чергу: обкрадання держмагазинів, продаж на спекуляцію виробів державних заводів, сама спекуляція, а дуже часто-додатково праця вдома на приватне замовлення, за оплату, нормовану капіталістичними законами конкуренції. Стихійно-виптворений суспільний чорний ринок задовольняє ті життєві потреби, якими цілковито не турбується державна торгівля. А правдиве духовне життя совєтської людини завмерло, бо заховалося в глибокі нестри, недоступні оку ленкаведиста і чекає моменту, коли оправді "відкриється широке поле для того гармонійного розвитку всіх можливостей, закладених в людині". Очевидно не сподівається цього ніхто доти, доки не скинув з лиця землі Сталін і його більшовицька кліка. Чи не відомо, що вони представляючи шляхетні марксистські прагнення унаслідити людство, з кранною "здійсненого соціалізму", мимохіть приходять на думку питання: чому ж так сталося? Чому ж більшовики, зачинаючи з марксизму, в перших партійних програмах, керуючи життям на величезних просторах СРСР, закінчили повною його негачією. Відповідь на це питання знайдемо, розглядаючи поодинокі етапи, якими йшла більшовицька партія від марксистського "наукового" передбачення до ленінсько-сталінської реалізації комунізму.

Поваленню капіталістичної форми в економічно-суспільному житті мусить передувати, згідно з марксизмом, певний ступінь дорзрілості капіталізму. Коли, з розвоєм економічних конфліктів, зароджених у капіталістичнім суспільстві, буржуазія стає неспроможною охопити й організувати господарське життя, великі продукційні організми переходять у власність акційних компаній, пізніше трестів, а вкінці держави. По суті, нічого не змінюється у становищі працюючих, каже Маркс, хіба тільки те, що продукція відбувається в інтересі держави-капіталіста. Які ж потрібні тоді передумови для переходу на вищу, соціалістичну стадію господарства? Вся розв'язка питання лежить в економіці, і тільки в економіці, нешто, коли "в способах продукції і формах обміни непомітно зайшли такі зміни, до яких уже не підходить суспільний

лад, скроєний на старі економічні умови" /Енгельс
"Анти-Дюрінг", стор. 251/. Таким чином виключно економічний критерій
вирішує, дає суспільство дозріло до переоро-
ту: отже, критерій чисто об'єктивний, незалежний
від волі і бажання творити соціалістичне сусп-
ільство, незалежний від ніяких міркувань полі-
тичного чи філософського порядку. Томуто Маркс,
оцінюючи стан продукційних сил Англії як най-
більше дозрілої до соціалістичної революції, сам
це тим мотивував обрання Лондону на постійний
осідок І-шого Інтернаціоналу, щоб безпосередньо
слідкувати за розвитком подій у країні, яка най-
ближча була /згідно з його оцінкою/ до знищення
капіталізму. Хоч Англія перша мала розпочати
великі суспільні зміни, але остаточно перемога
соціалізму могла бути досягнена тільки за умовою
рівночасної перемоги соціалістичних пролетарсь-
кої революції в кількох передових капіталістич-
них країнах.

В Росії на марксистські позиції станули всі
соціалдемократи включно з більшовиками. Однак
основоположник більшовизму Ленін по-своєму ін-
терпретував марксизм, твердячи:
"Ми цілком не дивимося на теорію Маркса як
на щось закінчене і недоторкане, навпаки, ми пе-
реконані, що вона поклала лише фундаментальні
кам'яні цієї науки... Ми думаємо, що для росіє-
ських соціалістів окремо необхідна розробка те-
орії Маркса, бо ця теорія дає тільки загальні
керівні положення, які примінюються зокрема і-
накше для Англії, як для Франції і т.д." /т. II,
стор. 492/.

Така інтерпретація підважує основно всю "на-
уковість" марксизму, бо дає довільність у його
пояснюванні і не встановляє об'єктивного крите-
рія для оцінки, котре з "примінь" буде згідне
з марксизмом, а котре ні? І от один за другим
усуваються фундаментальні, "науково" обгрунто-
вані кам'яні марксизму. Ленін покише в теоретич-
ній площині "примінь" марксизм до Росії. Для ви-
буху в Росії пролетарської революції, виявляеть-
ся, неконечні вже економічні умови в такому зна-

ченні, в якому їх розумів маркс. Ленін в суспільно-політичній площині обґрунтовує твердження, що російська імперія як найслабша ланка світового імперіалізму перша надасться для завдання смертного удару капіталізові. У нього вже не високоупромисловлена Англія Маркса, а напівфеодална Росія призначена осідком нового інтернаціоналізму. При тому соціалізм можна побудувати і в одній країні, окремо взятій. Вслід за цим кожне з основних положень марксизму натягається до життя і теоретично примінюється до Росії. А все це робиться для створення теоретичних заłoженнь у програмі і діяльності російських большевиків.

По жовтневій революції девізом Леніна стають його власні слова: - "Ми перейшли, слава Богу, від принципів до практичної ділової роботи". Що ж являє собою та практична ділова робота? Це ні в якому разі не примування на базі економічного добробуту забезпечити радянській людині рівень життя, притаманний соціалістичній формації. Всі потягненні вождя пролетарської революції вже не як теоретика, а як практичного політика зводяться до одного: здобути владу, збудувати в Росії матеріальну опору для поширення цієї влади над рештою світу, щоб панувати, експериментувати над живими суспільними організаціями, щоб реалізувати свої божевільні плани. Всі етапи внутрішнього життя Советського Союзу - це маневрування політики, щоб закріпити свою владу, а не шлях вождя, що будує соціалізм своїм громадянам. Соціалізм став обіцянкою неокресленого майбутнього, а насьогодні економічні інтереси мас підмінено політичними інтересами партійної кліки. Почалося будівництво соціалістичної по формі держави як засоби панування большевицької верхівки коштом заперечення її соціалістичного змісту.

На першому місці ієрархії вартостей Ленін поставив державу, цілі її інтереси якої утотожилися з "геніальними" ідеями Леніна і його найближчих соратників. Вже не працюючі стали пред-

метом уваги большевицької партії і вихідною
їхніх політичних потягнень, як це було в клячах
до жовтневої революції. Тепер держава перетво-
рилася в молоха, в імені якого вимагалося не-
закінчених жертв від рядового советського грома-
дянина, прирікаючи йому в заміну далекий соці-
алістичний рай, що в міру росту російсько-боль-
шевицької імперії віддалявся в безконечність.
Вже перше державно-правне оформлення внутрі-
шнього советського життя — воєнний комунізм —
протиставляв "народну" державну владу — наро-
дові. Контроля не тільки великої і середньої,
а й дрібної промисловості, продрозверства, хліб-
на монополія, загальний обов'язок праці — все
це дискредитує большевицьку владу як народну.
Бо ж продрозверстка — це недавні царські дек-
візиції, а хлібна монополія — це інституція, що
залишилася в пам'яті працючих як найбільш
яскрава форма визиску споживача.
Перший період мирного будівництва по закін-
ченні громадянської війни ставить напроці се-
бе державу й народ як двох ще більш жорстоких
протинників. План непу повстає як політичний
маневр, щоб, з одного боку, заспокоїти явне невдо-
волення мас воєнним комунізмом, а з другого бо-
ку, спонукати село і місто до посилення продук-
ції. Большевикам треба було нових матеріальних
ресурсів, а змучені і знеохочені воєнник кому-
нізмом маси не хотіли їх дати. Треба було по-
шукати нового методу. Деяка свобода товаробо-
роту мала створити господарську заінтересова-
ність у селянина. Це мало привести до швидко-
го піднесення ~~хазяйдарькккк~~ сільського гос-
подарства, це, знову, мало дати матеріальні засо-
би для будови великої промисловості як основи
соціалізму, що згодом дозволило б партійній вер-
ховці винищити покищо зdezорієнтованих непом
внутрішніх протинників. Соціалістична держава
застосовувала обезцінені нею капіталістичні
поштовхи (особистий зиск) для оживлення еконо-
мічного життя. Таку саму заінтересованість до
господарського життя в місті мав дати дозвіл

відкрити приватникам дрібні промислові підприємства і приватну торгівлю. Отже не піклування про матеріальні і духові інтереси працюючих привели Леніна до встановлення непу, а konieczність штовхнути середняке на куркуля, дати переважку масам, огірченим докраю воєнним комунізмом, а найважливіше - зібрати капіталістичним шляхом капітал для будування "соціалізму". Всякими іншими візіями соціалістичного раю, не конечно здійсненого за їхнього життя, маси не давали штовхнути до економічного діяння.

Іскравим зразком виключно політичного підходу Леніна до ролі робітничої класи в советській державі являється профспілкове питання. Зараз по жовтневій революції профспілки, як найбільше надійні і найкраще зорганізовані підпори нової влади, обняли організацію управління у промисловості. Врештов, це діялося згідно з переджовтневими кличами про робітничу контролю над промисловістю й іншими далекондучими прерогативами, що мали визначити домінуючу роль робітної класи в господарському секторі. В міру закріплення державної влади останній витісняє на другий план профспілковій організації. Вони вже тільки спільно з державним господарським апаратом управляють промисловістю, а далі тільки співають у створенні правління господарських секторів. Нарешті, з X-им з'їздом партії в 1921 році вони сходять до ролі школи управління, господарювання, комунізму, а найважливішим їхнім обов'язком стає боротьба з трудовим дезертирством і підгонюванням працюючих до виконування державних планів. Таке звихнення організації робітничої класи, з позиції вершального чи співвершального чинника в економіці пояснюється, з одного боку, тенденцією всевладності держави з поминенням ролі суспільного чинника, а з другого боку, тим, що профспілки на цей час не стояли виключно на ленінських позиціях. Уже тоді стає правилом, що в державний апарат добирається людей під кутом політичної вірності пануючій верхівці, а не під кутом рес-

подарських здібностей, і на ділі провіреного піклування про матеріальні і духові інтереси прапорщик мас. етні. і соху. і іманітети. 0 11

— Ре. Водночасов в часех непу розгортається дискусія про форму, зміст, шляхи реалізації народного господарства. І хоч не було наявних, потрібних "наукового" обґрунтованих матеріальних "передумов", вирішено будову соціалізму. Слово нового вождя Стадіна: "соціалізм — це воля будувати його", — переважило суворо "наукову" аргументацію і унято в терор суспільство справді збудувало, але не вищої стадії економічної системи, передбачувану марксизмом, а його карикатуру. Бо з чим приступала большевицька партія до таких грандіозних суспільних перемін? Промисловість була справді формально удержана, але далеко їй було до високого капіталістичного рівня; вона навіть не наближалася до того ступня зрілості продукційних сил, про які писав шарко і Енгельс. Свідомий пролетаріат становив дуже малий процент в порівнянні з невдоволеним і ворожим новій владі селянством, а що важливіше, не доставало коштів в середині країни. Ніхто нісост несе ніхто ді везост

— "І в ССРСР знайшлися такі кошти, такі некондення, яких не знає ні одна капіталістична держава" ("Історія вкн/б/л", стор. 264).

Справді, навіть капіталізм не стосував таких прийомів. Бо кошти платив той нещасний "сбвзник" пролетаріату — селявин, загнаний силою в колгосп. Недаром товарність зернової продукції зросла з 26% в 1913 р. до 47% в перших роках колективізації (очевидно, товарність зросла коштом споживання). Кошти платив робітник своєю майже безплатною працею; кошти платив кожний рядовий советський громадянин; життєвий рівень якого знижувався прямо пропорційно до росту важкої індустрії. Народна маса боронилася проти обтяжливості індустріалізації для народу, проти передчасності важкої індустрії, проти шалених темпів колективізації, що на кожному кроці вбивали ідею соціалізму; матеріальне і

духовне піднесення людини.

Але сталінській кліці не було вже вороття. Вона могла або признати свою поразку і повернутися з обраного шляху експериментів, або йти далі і заплутуватися щораз більше, в щораз нові "діалектичні розробки" марксизму. Советська дійсність, визнана офіційно - соціалізмом, вимагала нового, вигіднішого більшовикам, вигіднішого більшовикам визначення цього поняття. Звідси приходять на чергу для "наукової" праці про дві фази комунізму. Перша з тих фаз - соціалізм - була призначувана Леніном на ліквідацію ворожих капіталістичних елементів і враз із ними всіх пережитків капіталізму. Здавалося б, що ця фаза закінчена з моменту, коли конституція з 1936 р. проголосила кінець цієї ліквідації і настання безкласового суспільства. Проте партія залишає соціалізм як перехідний період надалі й не з'являється ніякими передбаченнями щодо часу його тривання. Вона створила собі з нього викідну позицію для пояснювання і опрацювання всіх недоліків советських суспільних відносин. На карб соціалістичного періоду як перехідного, пішов в першу чергу боек задоволення перших потреб громадянина, получений з суворого контролю споживання; мовляв, соціалістичний рівень продукції - це ще не комуністичний, при якому нікому нічого не забракне. Так є і в кожному іншому випадку, коли не можна вже проковтати різкого контрасту між офіційним і дійсним. Завсідди тоді репрезентанти держави і партії мають одне виправдання: це щойно соціалізм. Впровадження всіх справжніх комуністичних засад до советського суспільного життя відсувається у неznане майбутнє, вигідне тим, що покищо воно безконтрольне і не вимагає ані здавати звіту, ані поносити відповідальності.

Зрештою і зовнішніми факторами змушували Бренті, де один козир використовують більшовики, щоб злучити дві більшовицькі протилежності: теорію і дійсність. Проте, що капіталістичне оточення штовхає до нових п'ятирімок. Це воно

заставляє переіменити СРСР в один воєнний табір. Це воно не дає партії можності поставити потреби сірої радянської людини, вище потреб армії, збройної промисловості і т. д. Якщо це справді так, то виходить, що загроза з боку капіталістичного оточення проміне не вразіше перемоги пролетарської революції хоч би тільки в кількох ще країнах. Чому ж тоді Ленін-Сталін і їхні соратники не взяли цього до уваги, коли "науково" обгрунтовували можливість побудови соціалізму в одній країні? Вони знищили всю партійну опозицію, що вказувала на трагічні наслідки такої божевільної концепції; вони знищували кожного, що противився або не дотримувався "темців"; вони вивели народи всього Советського Союзу на панцизняний шлях "соціалістичного будівництва", щоб, врешті, фактично відступати від цієї будови, бо від Жовтневої революції і досьогодні зміст діяльності усієї їхньої діяльності - це підготовка до війни з огляду на капіталістичне оточення. При цьому залишається одвертим питанням, чи большевики добачають у цьому оточенні агресора чи радше предмет своїх імперіялістичних планів.

Большевики, будуючи свої концепції на нежиттєвих, недійсних, протинародних наложеннях, не збудували і не могли збудувати соціалізму. Крім цього, в СРСР зайшли такі ґрунтовні зміни в суспільній структурі, які навіть не дозволяють змінити курсу в цьому напрямі. Большевицька партія, експериментуючи в суспільно-політичному житті, помало втрачала і ті рештки підтримки, які здобула за допомогою демагогічної пропаганди в часи Жовтневої революції. Їй грозилася ситуація стати проводом без мас і тому то Сталіну і його соратникам не залишалося нічого іншого, як зрезиґнувати з довір'я розчарованих селянсько-робітничих мас і пошукати нового союзника та опору владі. Такого знайшли вони, створюючи упривілейовану класу большевицьких вельмож і висувавши ідею вищості російської нації. Хоч і живіть ці вельможі з екзотики внутрішнього

Большевицькі вельможі являють собою насьогодні різко визначену класу, свідому свого політичного становища в ССРСР і "свідому" своїх економічних інтересів. Їхній матеріальний добробут, їхнє вигідне і розкішне життя тісно пов'язані з існуючою совєтською системою і тому вони, захищаючи її, захищають рівночасно свої життєві інтереси. Ідея впадості Росії вдарила, в свою чергу, в чуттєві струни національної гордості російських шовіністичних кіл. Пригадалося "славне" минуле царської Росії, віджив з новою силою дух російського месіанізму. І большевицькі вельможі і російські шовіністи панують сьогодні всевладно в ССРСР. Чи є можливим, щоб вони пішли на зміну системи, яка обумовлює їхнє існування? Першими передумовами переходу до комунізму являються: безкласове суспільство і рівноправність нації. Чи ж може прямувати до цього комунізму, що являє собою заперечення одного і другого? Кремлівські можновладці добровільно не здадуть своїх позицій. І тому тільки революція, що повалить їх, зможе приступити до реалізації нового, справедливого ладу на сході Європи.

---

do

ЗАСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС СПРАВИ № _____

У справі (розділі опису, закінченому описі) підшито і пронумеровано 20
(двадцять) аркушів;
у тому числі літерні номери _____;
пропущені номери _____
+ аркушів внутрішнього опису _____

Особливості фізичного стану та формування справи	Номери аркушів
1	2

Спеціаліст
Победа
21 серпня 2018 року
(підпис)

І. Крива
(ініціали (ініціал імені), прізвище)